

ИЗХРАНВАНЕТО
НА КИТАЙ

ФОЛКЛЕНДСКИТЕ
ОСТРОВИ

КОГАТО ДЕЦА
СТАВАТ РОДИТЕЛИ

NATIONAL GEOGRAPHIC

БЪЛГАРИЯ

ОЩЕ
ПО-ГОЛЯМ

BIG BROTHER

Добре дошли в
наблюдаваното
общество,
където сателити,
камери и
телефони следят
всяко наше
действие

ФЕВРУАРИ 2018 г.
WWW.NATIONALGEOGRAPHIC.BG

| СЪДЪРЖАНИЕ

ФЕВРУАРИ 2018 Г. • БР. 2 (148) • ОФИЦИАЛНО ИЗДАНИЕ НА НАЦИОНАЛНОТО ГЕОГРАФСКО ДРУЖЕСТВО

РУБРИКИ

ОБРАЗИ

Вашата снимка

ГЛОБУС

Светлинно откриване и визиране, леденият град, холографски кости, звездни имена

ПЪРВИЧНИ ИНСТИНКТИ

Урбанизация = по-малко секс

НАПРЕД

Да се поучим от природата

На корицата Над нас обикалят повече от 1700 сателита, собственост на държавни, научни и частни институции. Те събират изображения и други данни, препредават информация и наблюдават места и комуникации.

Илюстрация: Ник Калотеракис

СТАТИИ

68

ИЗХРАНВАНЕТО НА КИТАЙ

С почти една пета от световното население и с по-малко от една десета от обработваемите земи в света Китай трябва да направи промени в своето селско стопанство.

Текст: Треиси Макмилан

Снимки: Джордж Стайнмец

---

22 | НАБЛЮДАВАНО ОБЩЕСТВО

Технологиите се развиват скоростно. Нашият все по-голям стремеж към сигурност расте всекидневно. Резултатът: всички сме под наблюдение.

Текст: Робърт Дрейтър

---

52 | ВЛАДЕНИЕ НА ДИВАТА ПРИРОДА

Фолклендските острови често са били обект на териториални претенции. Днес те са пример за непокътнатата екосистема.

Текст и снимки: Пол Никлин

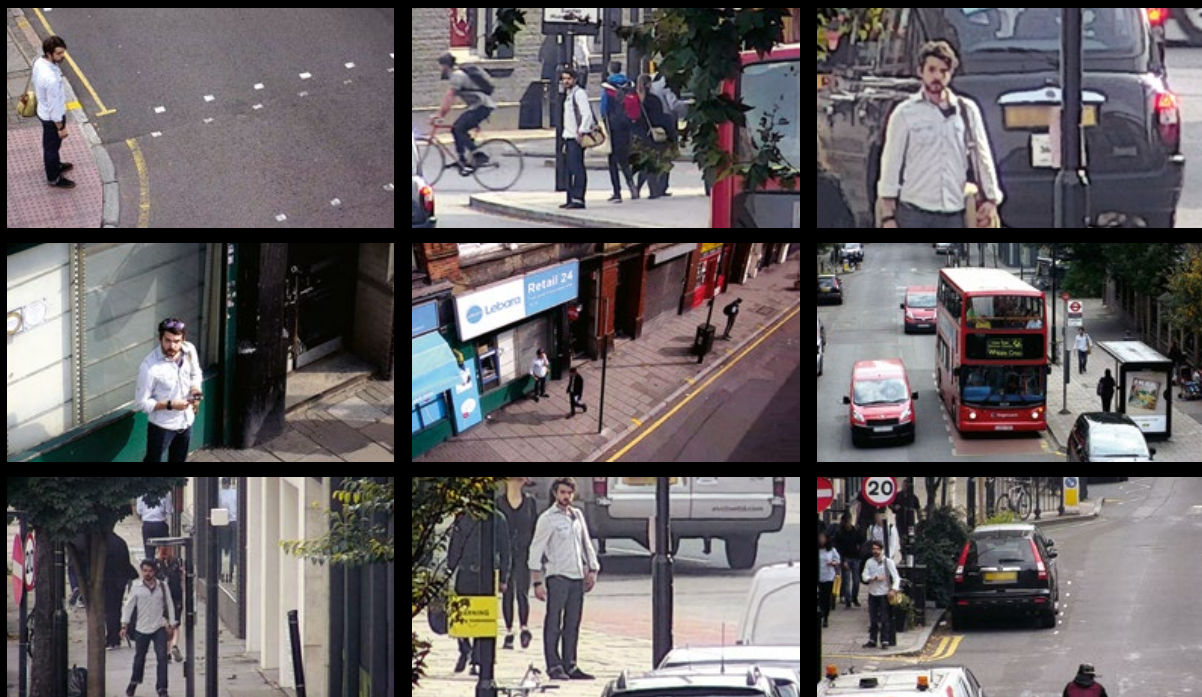
92 | КАПАНЪТ НА РОДИТЕЛСТВОТО

Програма в колумбийските гимназии използва бебета роботи, за да обезкуражи забременяването в младежка възраст.

*Текст: Дейвид Брицли
Снимки: Кристиан Родригес*

КАМЕРИ СЛЕДЯТ

Камера с висока разделителна способност следи нает за целта човек по улица в лондонския квартал Айлингтън.

ТОБИ СМИТ И КОНТРОЛНАТА ЗАЛА ЗА ВИДЕОНАБЛЮДЕНИЕ В АЙЛИНГТЪН

... и всичко по света.

Технологиите и нашият все по-голям стремеж към сигурност са ни поставили всички под наблюдение. Само спомен ли ще остане личното пространство?

ПОГЛЕД ОТДАЛЕЧ

За да демонстрират айлингтънската *CCTV*, властите се съгласиха да проследят нает от *National Geographic* човек, докато той се разхожда по „Госуел Роуг“. На тези две изображения *HD* камера се връща назад, за да покаже най-широкия си поглед и после приближава образа за близък кадър на разстояние повече от дължината на 3 футболни игрища.

ТОБИ СМИТ И КОНТРОЛНАТА ЗАЛА ЗА ВИДЕОНАБЛЮДЕНИЕ В АЙЛИНГТЪН

посветят часове на пресяването на 35 000 гости на фестивал в търсене на джебчии и пияни побойници.

За момента обаче мотористите са единственият екшън в Айлингтън. И макар Сал и Ерик да следят движението им от една камера към следващата с монотонна ефикасност, почти усещам как пулсът им се ускорява. Тъй като според тях става дума за двама членове на бандите, които повече от година тормозят Айлингтън. Грабват от пешеходци техните смартфони и после ги продават на черно. Случва се петдесетина пъти седмично в квартала с близо 233 000 жители. Омагьосан съм от спектакъла на двама души, които явно нямат представа, че са наблюдавани където и да отидат. Може би са престъпници. Видеонаблюдението не дава окончателен отговор на този въпрос. Единственото сигурно нещо е, че ние ги виждаме, а те нас – не.

Същата вечер на няколко километра от там седе във фургон в югозападен Лондон. До мен седи любезен младеж, който се представя като Хаз. Пред нас са подредени няколко екрана за видеонаблюдение, на които върви картината от 10 камери, насочени към два съседни нощни клуба.

Хаз прекарва тук няколко уикенда всеки месец. Нощните клубове искат да си спестят проблеми със закона заради продажба на наркотици от страна на някои клиенти и са поръчали на мобилния *CCTV* оператор и бивш полицай Гордън Тайърман да прати своя човек Хаз да наглежда тълпата.

„Това е най-добрата и вълнуваща работа, която съм имал досега – казва той. – Толкова е непредсказуемо. Всичко е тихо и кротко и после изведнъж започва бой.“

Хаз седи във фургона по 10 часа без прекъсване с впериени в клиентите очи. Ако забележи продажба на наркотици или сбиване, веднага

уведомява по радиостанцията охраната на клуба. Удивен е колко невнимателни са дилърите въпреки наличието на охрана. „Все едно ги питаме: „Вярно ли сте толкова тъпи?“ – смее се той, – а те го приемат като предизвикателство.“

Тази вечер няма нито наркотици, нито сбивания – само случайни лудории на пияни младежи. Опишват се. Повръщат на тротоара. Макар Хаз да твърди, че е придобил „ценни умения вследствие от тази задача“, със сигурност най-вече е усъвършенствал уменията си на невидим среднощен антрополог.

„Страшни неща можеш да видиш на видео-наблюдението – чуди се той. – Казваш си: „Не може възрастни хора да се държат така.“ Просто забравят кои са.“

Или просто забравят, че може би някой ги наблюдава?

ПРЕЗ 1949 г., ПОД НАДВИСНАЛАТА заплаха на европейския авторитаризъм британският романист Джордж Оруел публикувал антиутопичния си шедевър „1984 г.“ с неговото мрачно предупреждение: „Големия брат те гледа“. Колкото и притеснителна да била тази идея, по онова време самото „гледане“ представлявало доста старомодно и ограничено начинание. През същата тази година – 1949 – една американска компания пунала на пазара първата система за видео-наблюдение. Две години по-късно, през 1951 г., от „Кодак“ представили своята преносима кинокамера „Брауни“.

Днес всяка година в интернет се споделят или качват над 2,5 трлн. снимки – да не говорим за милиардите други снимки и клипчета, които хората пазят за себе си. Над пътищата са увиснали десетки хиляди камери, известни като „системи за автоматично разпознаване на регистрационни номера“ (АРН) – за да запечатат превишили скоростта или неправилно паркиращи шофьори, но също така, поне във Великобритания, да следят придвижването на заподозрени престъпници. Неизброените, но все по-многобройни хора,

СЛЕДЯТ

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ

Питър Голд се връща на улицата в Ню Орлиънс, където бил прострелян при опит да спаси жена. През 2015 г. той се намесил, когато видял как един мъж се опитва да завлече жена към паркиран автомобил. Видеокамера запечатала инцидента; на записа се вижда как Кейн прострелва Голд в корема и два пъти се опитва да го застреля в главата, докато той лежи свит на тротоара. И двата пъти pistolетът засича. Като бизнесмена, който монтирал камерата, все повече градове и частни лица прибягват към уличното наблюдение за борба с престъпността.

СНИМКИ: МАКС АГИЛЕРА-ХЕЛВЕГ (ДОЛУ); ПОЛИЦЕЙСКО УПРАВЛЕНИЕ НА НЮ ОРЛИЪНС

23 апрел 2017 э.

26 апрел 2017 э.

27 апрел 2017 э.

СЛЕДЯТ

ЗЕМЯТА

Първият построен от нулата китайски самолетноносач бива пуснат на вода в град Далиан на Жълто море. Снимките, направени от сателитите „Гълъб“ на „Планет“, показват кораба на стапела (най-вляво), как излиза назад (в средата) и на пристан (вляво). „Планет“ може да улавя подобни процеси ден по ден навсякъде по света.

заснет от камера как през 2015 г. прострелва студента по медицина Питър Голд, след като Голд му попречил да отвлече жена от улицата в Ню Орлиънс. (Голд оцелява; Кейн получава присъда от 54 години затвор за куп престъпления, включително изнасилвания, въоръжен грабеж и опит за убийство.) Бостънското пристанище изпитало метод за визуализиране на товари, изобретен от физици. Сканиращото устройство е в състояние да разпознае елементния състав на съдържанието на контейнер, без той да бъде отворян. То може да различи безалкохолна напитка от диетична такава, пластмаса от пластичен експлозив и неядрен от ядрен материал.

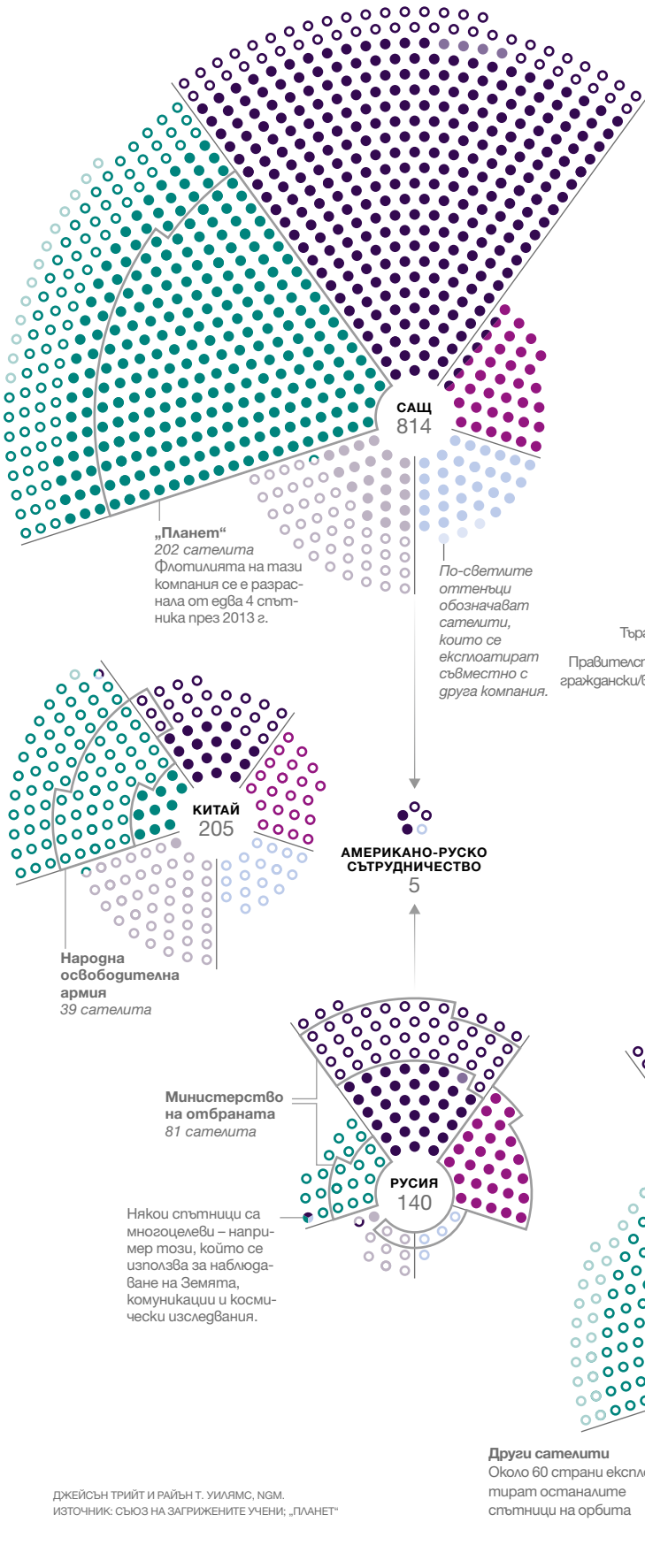
Съмнява ли се някой, че ако беше следен по-изкъсо през последните 150 години, светът щеше да е по-безопасен? Можехме да знаем самоличността на Джек Изкормвача и дали Лий Харви Осуалд е действал сам. Разбира се, обществената безопасност е служела като претекст за следене и преди Оруел, и след него. Днес обаче подобни технологии могат да спасяват животи по по-всеобхватни начини. С помощта на изображенията от сателитни камери организации за оказване на помощ локализирали бежанци край Мосул, лагеруващи в пустинята на Северен Ирак. А благодарение на множество космически сонди учените имат доказателства, че климатът на планетата драстично се променя. Дали пък Големия брат няма да спаси човечеството, вместо да го пороби? Или пък и двата сценария могат да се окажат верни едновременно?

”**В**ЪВ ВЕЛИКОБРИТАНИЯ ИЗПИТВАТ глад към наблюдението, какъвто не съм виждал никъде другаде на света“ – каза Тони Портър, единственият известен върховен комисар по видеонаблюдението на планетата, докато седяхме в бюфета на една правителствена служба в Лондон, а от ъглите ни следяха камери. Бивш полицаи и експерт по контратероризъм, преди четири години Портър бил привлечен да

СЛЕДЯТ

ПЛАНЕТАТА

Над нас обикалят над 1700 спътника, някои на цели 150 000 км в небето. Те събират изображения и други данни, препредават информация, следят местоположението ни и дори ни подслушват. Обществени институции и компании в САЩ експлоатират най-много спътници, като търговските изстрелвания са вече много повече от правителствените.

БРАКОНИЕР

РЕЙНДЖЪР

СЛЕДЯТ

БРАКОНИЕРИ

В условията на пълен мрак кагър от термовизионна камера (горе) показва рейнджъри от кенийския резерват „Масаи Мара“, които преследват браконьер – малко преди да го заловят. Устройствата са позволили на рейнджърите (вдясно горе) да защитават животните и нощем. През деня рейнджърите спасяват мъжко слонче (вдясно долу), което се е откъснало от стадото и може да стане жертва на хищници. Пренесли със самолет животното до резерват.

ПО ЧАСОВНИКОВАТА СТРЕЛКА ОТ ГОРЕ ВДЯСНО: ПИТ МЮЛЕР (ДВАМАТА); WWF/MARA CONSERVANCY

се окаже, че личното пространство е станало един от признаците за истинско богатство и власт и се е превърнало в стока само за онези, които могат да платят за него сериозни пари. За останалите целият свят наистина ще бъде сцена, на която всички съзнателно ще играят своите роли.“

Футуристичният спектакъл, при който всеки денонощно ще бъде едновременно воайор и ексхибиционист, ме порази като, общо взето, егалитарна, но не по-малко антиутопична версия на „1984 г.“ и „Прекрасният нов свят“. Дали вече сме постигнали този краен етап, който социологът Уилям Стейпълс нарече „състояние на перманентна

видимост“ – само че по собствено мълчаливо съгласие, а не по правителствена принуда? Зрителното ни съзвездие е пълно със сладки бебчета, котенца и слонове – но и с обезглавявания на ИДИЛ и полицаи, които стрелят по невъоръжени цивилни. Междувременно биваме наблюдавани – отблизо и в твърде интимни детайли – от сенери по летищата, от „умни“ билбордове и от всеки, който ни е заснел в някой ден, когато можем да се закълнем, че сме били сами.

Помолих да чуя размишленията на Сюзан Грийнфийлд – невролог и известен критик на вманиачените по социалните медии, която е и член на британския парламент. „Представата

доказали, че относително евтина камера може да функционира в открития Космос. „Помислихме си: „Какво можем да направим със снимките? – каза Шингълър. – Как можем да ги използваме за благо на човечеството? Направихме списък на световните проблеми: бедност, липса на подслон, недохраниване, обезлесяване. Всички те могат да бъдат разрешени по-лесно, ако разполагаме с по-актуална информация за планетата. Например събуждаш се след няколко години и установяваш, че в амазонската джунгла зее дупка. Ами ако сме в състояние своевременно да предоставим информация за това на бразилските власти?“

Идеята била да се проектира сравнително евтин сателит колкото кутия за обувки, и после, по думите на Маршал, „да бъде изстреляно най-голямото съзвездие от спътници в човешката история“. Чрез разполагането на голям брой подобни апарати компанията щяла да може да наблюдава ежедневните промени по цялата земна повърхност.

През 2013 г. изстреляли първите си спътници и получили първите снимки, които предоставили много по-динамичен поглед към живота по света в сравнение с предходните визуализиращи технологии за глобално картографиране. „Това, което ни изненада най-много – каза Маршал, – е, че почти всяка получена от горе снимка показваше как се променя Земята. Ниви с нови очертания. Реки в нови корита. Отсечени дървета. Построени сгради. Да си в състояние да видиш всичко това напълно променя представата ни за една статична планета. И вместо да трябва да си представят в каква степен е обезлесена една страна, сега хората могат да бъдат мотивирани с образи, които показват как се случва обезлесяването.“

Днес „Планет“ има над 200 сателита на орбита, от тях 150 т.нар. Гълъби (*Doves*), които могат да визуализират всяко късче земя във всеки един момент, ако условията са подходящи. Компанията има наземни станции чак в Исландия и Антарктика. Клиентите ѝ са също толкова разнообразни. „Планет“ работи с Асоциацията за опазване на Амазония, за да следи обезлесяването в Перу. Осигурила е снимки на *Amnesty International*, документиращи нападения срещу рохингски села от страна на мианмарските сили за сигурност. А когато новинарски медии имали нужда от въздушни снимки на военновъздушната база „Шайрат“ в Сирия преди и след американските въздушни удари, те знаели към кого да се обърнат.

**„ЗАПЛАХАТА Е
ИНТЕГРИРАНОТО
НАБЛЮДЕНИЕ. АЗ СЪМ ПЪЛЕН
МЪЖ НА СРЕДНА ВЪЗРАСТ –
ВЛИЗАМ В СУПЕРМАРКЕТА И ПО
УРЕДБАТА ВЕДНАГА ПУСКАТ
РЕКЛАМА ЗА КРОАСАНИ.“**

**ТОНИ ПОРТЪР, БРИТАНСКИ
КОМИСАР ПО
ВИДЕОНАБЛЮДЕНИЕТО**

Тези потребители получават услугата безплатно. Сред плащащите клиенти е *Orbital Insight* – базирана в Силициевата долина фирма за геокосмически анализи, която интерпретира данни от сателитни снимки. С тяхна помощ компанията може да следи

развитието на строежа на пътища и сгради в Южна Америка и селскостопанските добиви в Азия. В конферентната зала на *Orbital Insight* изпълнителният директор Джеймс Крофърд отвори лаптопа си и ми показа въздушни снимки на китайски нефтени цистерни, чиито плаващи капаци показваха, че са на три четвърти пълни. „Хедж фондове, банки и петролни компании знаят какво има в техните цистерни – каза той с хитра усмивка, – но не и в чуждите, така че времевата разделителна способност е изключително важна.“

Междувременно маркетинговият отдел на „Планет“ по цял ден се взира в снимките и се мъчи да се сети за някой заинтересован някъде по света. Застрахователна компания, която иска да проследи щетите по домовете

Където властват дивите животни

Фолклендските острови – изолиран архипелаг в Южния Атлантик, известен най-вече с овцете си и с една много кратка война, предлага жив урок за силата на опазването на природата

Стийъл Джейсън, един от по-отдалечените острови, приютява най-голямата колония от черновежди албатроси. Някога из него пасели стотици овце и крави, но сега е природен резерват. Около 70% от популацията на черновеждите албатроси гнезди на Фолклендските острови.

Текст и снимки: Пол Никлин

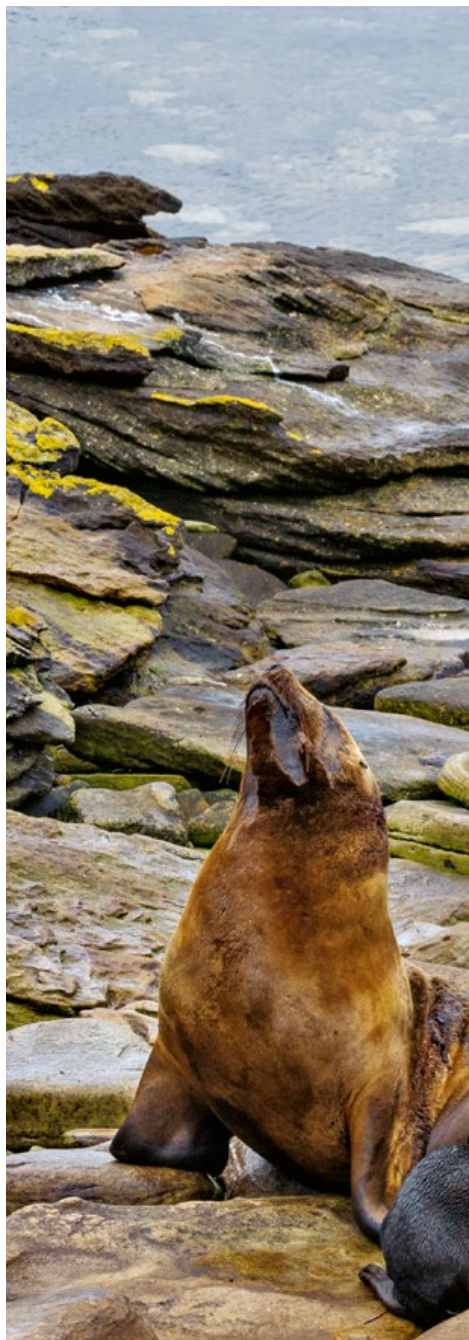
На скалистите брегове на Стийпъл Джейсън, отдалечен остров от Фолклендския архипелаг, стоа поразен от великолепието пред себе си. На стръмните скали гнездят над 440 000 черновежди албатроси – най-голямата колония в света. По плажа долу шумно крякат качулати пингвини. Ивичести каракари търсят малки на пингвини или мърша, за да се нахранят.

Леденостудените води приютяват южноамерикански морски котки, косатки, делфини на Комърсон, южни делфини и сейвали. Под водата плувам през величествена гора от келп. Над мен се стрелкат субантарктически пингвини, преследвани от патагонски морски лъвовове. Подрасващи омари са се подредили на морското дъно, с щипки, вдигнати като за битка.

Картинката е типична. В крайна сметка се намирам на Фолклендските острови. Войната е тема, свързана с тях. Тази британска територия на около 400 км от бреговете на Аржентина се състои от над 700 острови и островчета, рядко населени с около 3200 души. Известен най-вече с дългата история на споровете за територията му, в които са участвали Франция, Испания, Аржентина и Великобритания, архипелагът открито носи белезите от войната. Последният конфликт през 1982 г., когато Аржентина нахлу на островите (които нарича Малвински), приключи след кратко, но ожесточено сражение с Великобритания. Тук има около 20 000 невзривени мини, пейзажът е осеян с изгорели хеликоптери, а Кралските военновъздушни сили все още имат действащо летище на Източен Фолкленд.

Но въпреки всички конфликти – и екстензивното отглеждане на овце – островите изглеждат изненадващо утопични.

Стийпъл Джейсън и съседният Гранд Джейсън, два острова, недокоснати от войната, може би са пример за най-голям успех сред всички Фолклендски острови. Овце и крави пасели безспир в продължение на почти век по иначе ненаселените острови, преди британски любител на птиците да ги придобие през 1970 г. Той превърнал островите

■ Спонсорирано от NGS
Вашето членство в Националното географско дружество подпомогна заплащането на снимките за тази статия.

Мъжки патагонски морски лъв, дълъг около 2,5 м и тежък 350 кг, се извисява над женска и две малки на остров, неофициално познат като „Пръчка в калта“. Популацията намаляла в средата на ХХ в., когато животните били ловувани и се затруднявали да си намират храна в период на по-топли океански температури. Сега те са най-изобилните морски бозайници в южната част на Южна Америка, като на Фолклендските острови са около 7500.

ГЛАДНИЯТ ТИГЪР

През пролетта фермерите засаждат семеначета на нивите си по традиционните терасирани оризища в Лаохузуей. Все още разоравани с плугове, теглени от биволи. Китай се обръща все повече към индустриализираното селско стопанство, но гребните фермери все още играят решаваща роля.

Растящият апетит на нацията променя земеделието на Китай

С помощта на силно нагрети тигани уок ученици от техникума „Шънгуан Лансян“ се учат как да запържват. Общо 5500 бъдещи готвачи в училището се обучават да готвят както по традиционния начин, така и за променящия се Вкус на китайското небе.

това ново меню означава насочване навън, което кара правителството да окуражава – и подпомага – китайски компании да придобиват обработваеми земи и хранителни компании в страни като САЩ, Украйна, Танзания и Чили. Но Китай отдавна цени самодостатъчността по отношение на основните зърнени култури и това се отразява на собствените му ниви. През 2013 г. президентът Си Дзинпин, обсъждайки политиката за храната с чиновници от провинцията, им казал: „Купата ни за ориз трябва да е пълна предимно с храна от Китай.“ Това повдига един сложен въпрос: ако китайците смятат да се изхранват сами

и се хранят по-скоро като американците, как ще се отрази това на начина, по който отглеждат храната си?

НЕСЪОТВЕТВИЕТО МЕЖДУ селскостопанското предлагане и търсене в Китай може да ни се струва непреодолимо. Има 135 млн. хектара обработваема земя, от която около 15 млн. са замърсени или са отделени за възстановяване. Има 1,4 млрд. души за изхранване, но огромните ферми, които захранват трапезите на Запада, са почти невъзможни за възпроизвеждане тук. Това е отчасти защото голяма част от територията на Китай се състои от

планини или пустиня, но също и защото земята е разпределена между около 200 млн. ферми. Селскостопанският пейзаж на Китай не прилича толкова на зелен килим, а на одеяло, съшито от парченца.

Нивите на Дзян и Пин се намират до селото им. Семейството оцеляло през големия глад в края на 50-те и началото на 60-те; Дзян си спомня, че когато свършила храната, ядъл варена дървесна кора и кожени колани. След края на колективизацията през 1981 г. държавата си запазила собствеността над земята, но разпределила правата за обработването ѝ поравно сред селяните.

При този процес Дзян и Пин получили по-малко от 1,25 хектара, разделени между 4 ниви на различни места. Те изпращат дъщеря си (36-годишна служителка в туристическа компания, дошла на гости на родителите си от Кунмин, на 1900 км от тук) да ми покаже

Китай, за да се самоизхранва – казва той, – е окупняването на малките ферми в страната.

Решението може да изглежда просто: да се замени съшитото от парченца одеяло с цяло такова, което може да бъде ожънато с един замах. Но Хуан предупреждава, че по-голямото невинаги е по-добро. Основните култури на Китай – царевица, ориз и пшеница – дават най-добър добив на хектар при по-малък мащаб: едно проучване твърди, че оптималната площ е между 2 и 7 хектара. Планът на Китай е да не слива нивите на малки фермери като Дзян и Пин във ферми в канзаски стил. Това би било почти невъзможно в логистично отношение и би породило социални вълнения заради откъсването на милиони фермери от земята им. Засега поне идеята е да се съберат съседни ниви във ферми с размер приблизително 7 хектара.

Ако прекарате няколко дни с Дзян и Пин,

ЦЕЛ: ДА СЕ ИЗВЛЕЧЕ ПОВЕЧЕ ОТ КИТАЙСКАТА РАЗПОКЪСАНА

фермата им. Под горещото ясно небе Дзян Юпин ме води до края на улицата. Продължаваме нататък и тя ми показва семейната нива от 2 декара, покрита с лен, засят под високия комин на една фабрика. След още 2 км по двулентов път се стига до парцелите им с дайкон, марули и царевица. По-късно тя ми разказва за родителите си и как ѝ се иска фермата им да прилича повече на американска. „Погледнете Китай: по-голямата част от земята е трудна за обработване – казва ми тя. – Това е разхищение на човешки труд и ресурси.“ Ако Китай иска да задоволи своя променящ се апетит с домашно произведени култури, „има нужда от много промени“ – казва Хуан Дзикун, специалист по икономика на земеделието в Пекинския университет. Трябва да се подобри напояването, казва той, а технологията и механизацията трябва да се разширят. Но първото нещо, нужно на

може да ви е трудно да си представите, че Китай има и едни от най-технологичните индустриални ферми в света. Въплъщение на това са месната и млечната индустрия, които властите са създали по западен образец. За да ги видя с очите си, трябваше да отида в Източен Китай, където посетих четиригодишна мандра, по-голяма от повечето в САЩ.

ПРЕМИНАВАНЕТО ПОКРАЙ КРАВАРНИКА и млекопреработвателния завод на фермата на „Модърн Фарминг“ в Бънбу, провинция Анхуей – най-голямата мандра в Китай, ми отнема почти пет минути. Черно-белите крави от порода Холщайн бяха тихи. Фермата от близо 240 хектара има 8 огромни обора, построени да подслоняват до 2880 дойни крави всеки. Други обори и навеси подслоняват телета и бременни крави, като максималният брой на добитъка във фермата

В автоматизирана ферма на „ЧП Груп“, североизточно от Пекин, 3 млн. кокошки снасят ок. 2,4 млн. яйца дневно. Роботи откриват и премахват мъртвите птици, позволявайки на един работник да се грижи за 168 000 пилета. Това е най-голямата погобна ферма в Азия.

тор, елиминира нуждата от повечето пестициди и произвежда четири пъти повече реколта от нива със същата площ, казва Уан. Това е наистина обещаващо за страна с твърде малко обработваема земя, особено такава, където фермерите утежняват проблема със замърсяването, като използват три пъти повече торове от необходимото. Това също така позволява на „ЧП Груп“ да посрещне изискванията на правителството, обявени през 2015 г., да сложи лимит на наторяването и употребата на пестициди до 2020 г.

Комплексът до голяма степен е упражнение в прилагане на производствената логика

към храната и Уан, който ми прави впечатление на човек отчасти прагматик, отчасти мечтател, го вижда като образец за вертикална интеграция. „Връзката между хората и земята трябва да е хармонична“ – казва той. Той смята системата за производство на храна, която „ЧП Груп“ изгражда, за начин да се постигне това. В случая с яйцата това означава да се отглежда зърно за храна на птиците, да се отглеждат пилета, после да се заколват и обработват, щом престанат да снасят. За да продава продуктите си, компанията ще има собствени супермаркети. Това е впечатляваща идея, стига нещо да не се обърка. Но ако,

В Цюджие, в южната част на провинция Гуандун, деца ядат изобилна закуска от нугъли, яйца и месо близо до училището си. Много семейства вече са с двама работещи родители и времето за приготвяне на домашна храна намалява.

се връщат обратно на полето. Въпреки че мащабът му е малък, феноменът е достатъчно разпространен, за да има израз за участващите в него – *фансян цинниен* – млади хора, връщащи се в провинцията. Сега те имат организация, посветила се на защитаването на интересите им – Център за устойчиво селскостопанско развитие „Уоту“. Секторът на органичното земеделие в Китай преживява бум, като според скорошен анализ на индустрията продажбите са нараснали с 30% от 2006 г. насам. Изследователите казват, че са възникнали поне 122 подкрепяни от общността (ПОО) проекти на фермери, следващи същия модел

като този на Дзян, но движението твърди, че са стотици. В рамките на страната оперират няколко пазара в западен стил, всички в големите градове.

За потребителите привлекателността на малките ферми е двойна. Това отчасти е заради доверието, че малката ферма доставя безопасна храна. Но също така малките ферми отразяват и културните традиции на Китай – казва Уън Тиедзюн, водещ учен специалист по селскостопански Китай – и това се отнася както за селските, така и за градските жители на Китай. „В Азия селското стопанство се е развивало 40 века – казва

| РЕПОРТАЖ | КОЛУМБИЯ

Деца родители

Програма в колумбийските гимназии
използва бебета роботи, за да обезкуражи
забременяването в младежка възраст

В 3 ч сутринта Сара Гомес, на 13 години, се грижи за бебето си робот в дома си в Гуамал, Колумбия. Проектирани да наподобяват новородени на един месец, бебетата помагат на учениците да научат повече за родителството.

Ученици от училището „Санто Доминго Савио“ в Акасиас, Колумбия, участват в програма по сексуално образование, наречена „Бебе ли? Добре си помисли!“. Горe: Мартин Рейна, на 14 години, Дана Алварес, на 13, и Андрес Фелипе Рондон, на 13, се обучават как да използват кондоми. Долу: Хулиан Давид Веласкес, на 13, гушка бебе робот по време на час. Учениците прекарват 48 часа със своите бебета.

